

Yrittäjän osa-aikaeläke 2011

Osa-aikaeläke antaa eläkeikää lähestyvälle yrittäjälle joustavan siirtymäajan esimerkiksi silloin, kun yritys on siirtymässä seuraavalle sukupolvelle. Osa-aikaeläkkeen voi saada yrittäjä, joka siirtyy kokoaikatyöstä osa-aikatyöhön.

Osa-aikaeläkkeen ikäraajat vaihtelevat syntymävuoden mukaan seuraavasti:

- v. 1946 ja aiemmin syntyneillä ikäraja on 58–64 vuotta
- v. 1947–52 syntyneillä 58–67 vuotta
- v. 1953 ja myöhemmin syntyneillä 60–67 vuotta.

Vuonna 1947–1952 syntyneen osa-aikaeläke

Kenelle osa-aikaeläke vuonna 2011?

Osa-aikaeläkkeen voi saada 58 vuotta täyttänyt yrittäjä, joka

- vähentää työpanoksensa ja työtulonsa puoleen aikaisemmasta. Osa-aikaisen YEL -työtulon pitää olla vähintään 6 896,69 euroa vuodessa. Yrittäjä voi jäädä osa-aikaeläkkeelle myös lopettamalla yrittäjätoiminnan ja siirtymällä osa-aikatyöhön toisen palvelukseen.
 - on ansainnut työeläkettä viimeisen 15 vuoden aikana vähintään 5 vuotta
 - on ollut kokoaikatyössä viimeisen 18 kuukauden aikana vähintään 12 kk. Eräät sairauden perusteella maksettavat etuudet jatkavat tätä määräaikaan enintään kuudella kuukaudella. Kokoaikaisena pidetään yrittäjätoimintaa, jonka vahvistettu YEL-työtulo on ollut tänä aikana vähintään 13 793,37 euroa vuodessa.
 - ei saa muuta omaan työhön perustuvaa eläkettä.
- Osa-aikaeläke voi alkaa aikaisintaan 58 vuoden täyttämistä seuraavan kuukauden alusta. Eläkkeelle voi siirtyä 68 vuoden ikään saakka.

Mitä osa-aikatyöltä edellytetään?

Osa-aikaeläkkeelle siirtyessä sinun pitää antaa eläkeyhtiölle selvitys siitä, miten puolitat työpanoksesi. Yrittäjä voi esimerkiksi palkata avukseen uuden työntekijän tai supistaa yritystoimintaa, minkä tulee näkyä liikevaihdossa. YEL -työtulon pitää pienentyä vastaavasti.

Puolitettavaa työtuloa ei lasketa vain viimeisen työtulosi perusteella, vaan mukaan otetaan useiden viime vuosien työtulot.

Esimerkki: Yrittäjätoiminta on alkanut vuonna 1980

alkaen ja yrittäjä jää osa-aikaeläkkeelle 1.5.2011. Osa-aikaisen yrittäjätoiminnan työtulo on tällöin puolet 1.1.2006–30.4.2011 työtulojen keskimäärästä (kts. tarkemmin esimerkki osa-aikaeläkkeestä). Osa-aikaisen työtulon pitää olla vähintään 6 896,69 euroa vuodessa ja lisäksi 35–70 % kokoaikatyössä vakiintuneesta työtulosta.

Jos lopetat YEL-toiminnan siirtyessäsi osa-aikaeläkkeelle, osa-aikaisen palkan pitää täyttää 35–70 %:n rajat.

Osa-aikatyöhön ei saa tulla kuutta viikkoa pidempää katkosta sairausloma-aikaa lukuun ottamatta.

YEL-maksu puolitetusta työtulosta

YEL-vakuutusmaksu on 22,9 % osa-aikatyön työtulosta (vuonna 2011). Maksu maksetaan vain osa-aikatyön työtulosta.

Miten haet eläkettä ja milloin se alkaa?

Hae osa-aikaeläkettä viimeisen kokoaikaisen yrittäjätoiminnan vakuuttaneesta eläkeyhtiöstä. Hakemuslomakkeen saat verkkosivuiltamme osoitteesta www.ilmarinen.fi. Hakemus on hyvä tehdä noin kaksi kuukautta ennen osa-aikaeläkkeen alkamista.

Osa-aikaeläke alkaa eläkkeen saantiehtojen täytymistä seuraavan kuukauden alusta. Sitä ei myönnetä takautuvasti.

Osa-aikaeläkkeen määrä

Osa-aikaeläke on puolet kokoaikatyön ja osa-aikatyön työtulojen erotuksesta, enintään kuitenkin 75 % osa-aikaeläkkeen alkamiseen mennessä kertyneestä eläkkeestä.

Kokoaikatyön työtulo vakiintuneen työtulon mukaan

Osa-aikaeläkkeen perusteena on kokoaikatyön vakiintunut työtulo. Vuonna 2011 se on keskiarvo vuoden vuosien 2006–2010 työtuloista. Vuoden 2011 työtuloa ei oteta huomioon. Jos sinulla on muuta ansiotyötä yritystoiminnan rinnalla, nämä ansiot otetaan mukaan sekä vakiintunutta työtuloa että osa-aikatyön ansiota laskettaessa.

Esimerkki: YEL-vakuutus on alkanut vuonna 1980 ja yrittäjätoiminta jatkuu yhdenjaksoisesti 30.4.2011

saakka. Yrittäjä siirtyy osa-aikaeläkkeelle toukokuun alusta. Työtulo on ollut yrittäjätoiminnan alusta saakka 25 000 euroa vuodessa. Sama 25 000 euron työtulo on jatkunut vuoden 2006 loppuun saakka, jonka jälkeen yrittäjä on nostanut työtuloaan 33 000 euroon vuodessa. Yrittäjätoiminta jatkui korotetulla työtulolla osa-aikaeläkkeen alkamiseen saakka.

- Vakiintunut työtulo on vuosien 2006–2010 keskiarvo (25 000 + 33 000 + 33 000 + 33 000 + 33 000: 60 = n. 2 616 e/kk). Vuoden 2011 työtuloja ei oteta huomioon kokoaikatyön vakiintunutta työtuloa laskettaessa.
- Osa-aikaeläkkeen aikainen YEL-työtulo on 1 312,50 e/kk eli puolet 1.1.2006–30.4.2011 keskimääräisestä työtulosta.
- Osa-aikaeläke on puolet vakiintuneen työtulon (2 616 e/kk) ja osa-aikaisen työtulon (1 312,50 e/kk) erotuksesta eli noin 652 e/kk.

Esimerkin luvut ovat v. 2011 tasossa.

Ilmoita osa-aikatyön muutoksista

Osa-aikaeläkkeen maksaminen edellyttää, että osa-aikainen yrittäjätoiminta jatkuu ennallaan. Osa-aikatyössä tapahtuvista muutoksista pitää ilmoittaa viipymättä eläkeyhtiölle. Tällaisia ovat esimerkiksi työpäivien tai YEL-työtulon muutokset, yrittäjätoiminnan päättyminen, muun eläkkeen myöntäminen Suomesta tai ulkomailta tai uuden, lyhyenkin ansiotyön aloittaminen.

Osa-aikaeläkkeen maksaminen jatkuu sairauspäivärahan aikana.

Osa-aikaeläkkeen lakkauttaminen

Osa-aikaeläkkeen maksaminen edellyttää, että osa-aikainen yrittäjätoiminta jatkuu ennallaan. Osa-aikatyössä tapahtuvat muutokset voivat johtaa eläkkeen lakkauttamiseen tai keskeyttämiseen.

Osa-aikaeläke lakkaa, kun saantiehtot eivät enää täyty. Näin käy esimerkiksi silloin, kun yrittäjätoiminta muuttuu kokoaikaiseksi. Eläkkeen maksaminen voidaan myös keskeyttää, jos muutos on tilapäinen. Kun keskeytys tai lakkautus kestää enintään 6 kuukautta, eläke voidaan aloittaa uudelleen. Pidemmän katkoksen jälkeen osa-aikaeläkkeen saa vasta, kun kaikki eläkkeen saantiehtot ovat jälleen täyttyneet.

Osa-aikaeläkkeen saajan sairastuminen

Jos sairastut osa-aikaeläkkeellä, Kela maksaa sairausajan päivärahaa yleensä ensimmäisen vuoden ajalta. Osa-aikaeläke jatkuu entisen suuruisena. Sairauspäiväraha määräytyy osa-aikaisen työtulon perusteella. Jos työkyvyttömyys edelleen jatkuu, sinulla voi olla oikeus työkyvyttömyyseläkkeeseen. Jos eläke myönnetään, osa-aikaeläkkeen maksaminen päättyy.

Osa-aikaeläke ja työttömyysturva

Jos osa-aikainen yrittäjätoimintasi päättyy ja jäät työttömäksi, sinun kannattaa ilmoittautua heti työttömäksi työnhakijaksi Työ- ja elinkeinotoimistoon (TE-toimisto). Omavastuuajan jälkeen voit saada työttömyyspäivärahaa, jos täytät päivärahan saantiehtot.

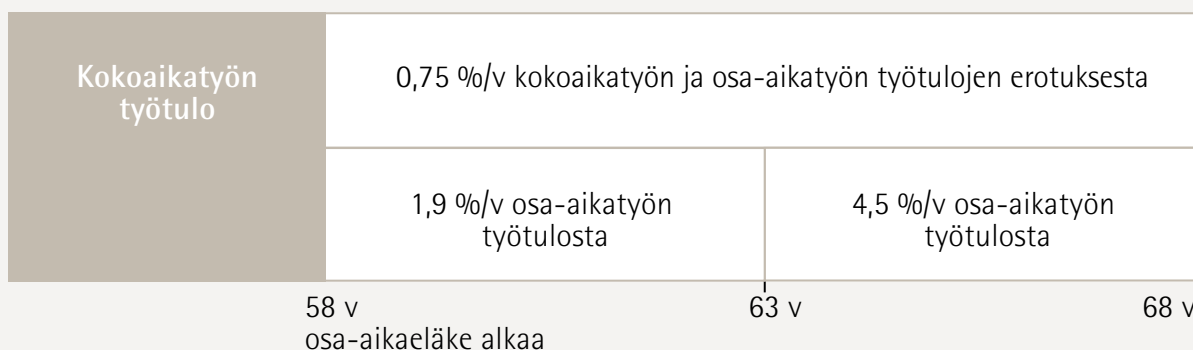
Jos kuulut yrittäjien työttömyyskassaan, voit saada vakuutuksesi mukaan laskettua päivärahaa. Muussa tapauksessa voit saada Kelan maksamaa työttömyysetuutta.

Sinun on hyvä varmistaa omasta työttömyyskassastasi tai Kelasta, että oikeutesi työttömyyspäivärahan säilyy myös osa-aikaeläkkeen aikana.

Osa-aikaeläke vanhuuseläkkeeksi

Vuonna 1947 ja myöhemmin syntynyt osa-aikaeläkkeen saaja voi siirtyä vanhuuseläkkeelle oman valintansa mukaan 63–68-vuotiaana. Yrittäjätoiminta voi edelleen jatkua, pakollinen YEL-vakuutus kuitenkin lakkaa vanhuuseläkkeen alkaessa.

Eläkkeen karttuminen osa-aikaeläkkeellä vuosina 1947–1952 syntyneillä

Vanhuuseläke

Vanhuuseläkkeelle siirtymiseen mennessä kertynyt eläke lasketaan erikseen kokoaikatyöstä, osa-aikatyöstä ja osa-aikaeläkkeestä. Kokonaiseläke on näiden yhteismäärä.

Vuosina 1947–1952-syntyneille osa-aikatyöstä karttuu eläkettä

- 58–62-vuotiaana 1,9 % vuosityötulosta
- 63–68-vuotiaana 4,5 % vuosityötulosta.

Osa-aikaeläkkeen ajalta eläkettä karttuu 0,75 % vuodessa kokoaikatyön ja osa-aikatyön työtulojen erotuksesta.

Varhennettu vanhuuseläke

Varhennetulle vanhuuseläkkeelle voit jäädä 62 vuoden iässä. Eläkkeen alkamiseen mennessä ansaittua eläkettä pienennetään pysyvästi 0,6 % jokaiselta kuukaudelta, jolla ikä alittaa 63 vuotta.

1946 ja aiemmin syntyneen osa-aikaeläke

Ennen vuotta 1947 syntyneet saavat osa-aikaeläkkeen samoin ehdoin kuin nuoremmat ikäluokat, poikkeuksena on 65 vuoden yläikäraja. Eroja on myös osa-aikaeläkkeen jälkeen myönnettävän eläkkeen karttumisessa ja vanhuuseläkkeessä.

Osa-aikaeläkkeeltä vanhuuseläkkeelle

Osa-aikaeläkkeeltä voit jäädä vanhuuseläkkeelle oman valintasi mukaan 63 vuoden iästä alkaen. Jos vuonna 1946 tai aikaisemmin syntynyt yrittäjä ei hae eläkettä 65-vuotiaana, osa-aikaeläke muuttuu automaattisesti samansuuruiseksi vanhuuseläkkeeksi. Tällöin osa-aikatyön karttuma pienenee 1,5 prosenttiin vuodessa eikä eläkeajalta kerry eläkettä. Lopullisen vanhuuseläkkeen saat hakemuksesta.

Erilaiset karttumisprosentit

Osa-aikatyöstä karttuu eläkettä

- 58–59-vuotiaana 1,5 % vuosityötulosta
- 60–65-vuotiaana 2,5 % vuosityötulosta.

Osa-aikaeläkkeen ajalta eläkettä kertyy 1,5 % vuodessa kokoaikatyön ja osa-aikatyön työtulojen erotuksesta.

Osa-aikaeläkkeen muutokset 1953 ja myöhemmin syntyneillä

Vuonna 1953 ja myöhemmin syntyneiden osa-aikaeläke määräytyy pääosin samalla tavoin kuin muillakin ikäluokilla. Poikkeuksena on osa-aikaeläkkeen saamisen alikäraja, joka on tällä ikäryhmällä 60 vuotta. Eroa on myös osa-aikaeläkkeen jälkeen myönnettävän eläkkeen kartumisessa. Osa-aikatyötä koskevat samat, iän mukaiset karttumaprocentit kuin v. 1947–1952 syntyneillä, mutta osa-aikaeläkkeen ajalta eläkettä ei kerry.

Elinaikakerroin

Vanhuuseläkeläisten määrä kasvaa tulevina vuosina nopeasti ja samalla myös väestön eliniän odotetaan pidentyvän. Tästä aiheutuvaan työeläkekustannusten nousuun on varauduttu ottamalla käyttöön elinaikakerroin.

Elinaikakerroimen laskenta perustuu väestön yleiseen eliniän odotteeseen. Kerroin määritellään erikseen kullekin ikäluokalle 62 vuoden iässä. Elinaikakerroin vaikuttaa myös osa-aikaeläkkeen jälkeen myönnettävään eläkkeeseen. Osa-aikaeläkkeeseen elinaikakerroin ei vaikuta.

Alkuvuosina elinaikakerroimen vaikutus on vähäinen. Vuoden 2025 paikkeilla alkavia vanhuuseläkkeitä elinaikakerroin pienentää arvion mukaan noin 10 prosenttia.

Neuvoa kannattaa kysyä

Kun suunnittelet osa-aikaeläkkeelle siirtymistä, omasta eläkeyhtiöstä on hyvä pyytää etukäteen arviot osa-aikaeläkkeen ja sen jälkeen maksettavan eläkkeen määristä. Jos YEL-vakuutuksesi on Ilmarisessa, voit tilata, ennakkolaskelman osa-aikaeläkkeestäsi verkkosivuiltamme.

Ilmarinen palveluksessasi

Verkkopalvelumme tarjoaa helpon tavan asioida Ilmarisen kanssa, olitpa sitten työelämässä tai eläkkeellä. Sivuiltamme löydät runsaasti hyödyllistä tietoa vakuuttamisesta, eläketurvasta ja eläkkeen hakemisesta. Sieltä saat myös Ilmarisen julkaisut ja eläkehakemuslomakkeet.

Eläketiedot omilla verkkopankkitunnuksilla

Saat tietoa ansiotyöstä kertyvästä eläkkeestäsi, kun kirjautut Eläkepalveluumme. Maksuttomasta palvelusta näet mm. vuosittain lähetettävän työeläkeotteesi. Kun valitset toimitustavaksi verkko-otteen, toimitamme työeläkeotteesi sähköisesti myös jatkossa. Halutessasi muistutamme sinua sähköposti- tai tekstiviestillä, kun uusin otteesi on luettavissa.

Asiakaspalvelumme auttaa sinua mielellään kaikissa vakuutus- ja eläketurvaan liittyvissä kysymyksissä.

Ilmarisen asiakaspalvelu

- Verkkopalvelut www.ilmarinen.fi
- Puhelinpalvelu 010 195 000, arkisin klo 8–17
- Postiosoite Ilmarinen, Porkkalankatu 1, 00018 Ilmarinen

Vaivattomasti verkosta

www.ilmarinen.fi

- Ilmarisen julkaisut ja eläkehakemuslomakkeet
- Selkeät ohjeet eläkkeen hakemiseen
- Lisätietoa itsellesi sopivimmista eläkevaihtoehdoista

Valitse sähköinen työeläkeote!

- Säästät luontoa ja saat otteesi ensimmäisten joukossa
- Halutessasi muistutamme, kun uusin otteesi on luettavissa
- Jos tiedoissasi on korjattavaa, hoidat selvityspyynnön nopeasti verkossa